

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Justitsministeriet.

Høring over udkast til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Høringsbrev fra 3. september 2018 med svarfrist den 1. oktober 2018

Svar til: forebyggelseskontoret@jm.dk - Att: Sagsnr. 2017-186-0017

Retspolitisk Forening bemærker indledningsvis, at foreningens skriftlige henvendelse til partiernes retspolitiske ordførere den 7. august 2018 fortsat er udtryk for foreningens grundlæggende opfattelse af lovinitiativet. Grundlæggende forekommer lovudkastet som en generel mistillids erklæring til de sociale myndigheders evne og vilje til effektivt at løse børns og unges mulige kriminelle adfærd samt en unødvendig og kostbar opbygning af et ungdomskriminalitetsnævn.

Lovudkastets udformning udgør dog på en række punkter et fremskridt i forhold til den tilgrundliggende politiske aftale.

Foreningen har med dette høringssvar i særlig grad hæftet sig ved de retssikkerhedsmæssige forhold for personer, hvis forhold kommer til bedømmelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Foreningen skal dog begrænse sine bemærkninger til de retssikkerhedsmæssige spørgsmål, der rejser sig for aldersgruppen 10-14 år. For aldersgruppen 15-17 år synes det som om retsgarantierne i lov om social service om behandling af sager, hvor der kan iværksættes foranstaltninger uden samtykke, herunder ankebestemmelserne, er overført til Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling på nogenlunde samme betingelser som er gældende for sager, der behandles af de kommunale børn- og ungeudvalg.

Lovudkastet finder anvendelse på aldersgruppen 10-14-årige, såfremt der foreligger mistanke om personfarlig kriminalitet eller mistænke om anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af

straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Det er således tilstrækkeligt, at politiet har en mistanke. De anførte typer af kriminalitet udgør, som det anføres, alvorlige lovovertrædelser, der for personer over 15 år ville kunne straffes med følelige fængselsstraffe, der kun kan effektueres ved dom.

For aldersgruppen 10-14 år er en mistanke tilstrækkelig til at udløse reaktioner i form af såkaldte straksreaktioner og forbedringsforløb. Det fremgår af bemærkningerne s. 123, at ” Der vil med henblik på at understøtte politiets vurdering blive udviklet et screeningsværktøj til målrettet identificering af de børn og unge, som er i målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet”.

Hvilke kriterier, der skal indgå i dette screeningsværktøj, er ikke oplyst, men da hovedbetingelsen for iværksættelse af de nævnte reaktioner er mistanke om alvorlig kriminalitet, må det formodes, at screeningsindsatsen retter sig mod aldersgruppens omgivelser, hvis disse i forvejen af politiet er kendt for problemer med kriminel adfærd i miljøet.

Det anføres videre i bemærkningerne til lovudkastets § 12 (s. 125), at disse oplysninger ”kan f.eks. være oplysninger om kriminalitet af et vist omfang eller grovhed, ulovligt skolefravær eller anden forsømmelse af undervisningspligten, alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller at barnet eller den unge forud for sagens behandling har nægtet at samarbejde med de relevante myndigheder om løsning af sine problemer”.

Foreningen skal bemærke, at de nævnte problemer jo udløser en pligt til at underrette de sociale myndigheder efter lov om social bistand §§ 152-154. Da det er en betingelse for pålæg af en straksreaktion efter lovudkastets § 12 stk. 1, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, er der ikke alene tale om skærpet underretningspligt, men om den underretningspligt, der er pålagt *enhver*, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år lever under forhold, der bringer dets sundhed eller *udvikling i fare*.

Det må derfor formodes, at de sociale myndigheder allerede er bekendt målgruppens sociale problemer og har foretaget eller forbereder de fornødne skridt samt, at sådanne underretninger er højt prioriteret som følge af de alvorlige kriterier for underretning (sundhed eller udvikling i fare).

Da forholdene skal bedømmes konkret, må det indebære, at også mistanken om kriminalitet skal være konkret. Det fremgår imidlertid ikke af lovudkastet. Et barn i aldersgruppen 10-14 år, der er mistænkt for kriminalitet, kan således uden tilståelse eller anden form for bestyrkelse af mistanken, blive pålagt en straksreaktion, fordi barnet eller den unge har sociale vanskeligheder, men ikke påviseligt har begået noget kriminelt.

Iværksættelse af forbedringsforløb efter lovudkastets § 13 kræver ikke så stramme betingelser som strakspålæg, idet foranstaltningerne kan fastsættes, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges *særlige behov for støtte*, dog er betingelserne skærpet ved visse former for indgreb som led i forbedringsforløbet. Der kan tillige for 12-17-årige ske anbringelse på delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution samt sikret institution.

Når den udløsende faktor for iværksættelse af strakspålæg og forbedringsforløb er mistanke om kriminel adfærd, er dette retssikkerhedsmæssigt uantageligt. Uantageligt fordi der dermed kan iværksættes indgribende foranstaltninger overfor potentielt helt uskyldige børn.

Det bemærkes videre, at adgangen til bisidder samt advokatbistand nu er fastlagt som en ret for barnet og forældremyndighedens indehaver. Tillige er der fastlagt ankeregler svarende til, hvad der gælder efter lov om social bistand.

Lovforslaget forholder sig til EMRK, men ikke til FN's børnekonvention.

Samlet set udgør lovforslaget i retssikkerhedsmæssig henseende et fremskridt i forhold til indholdet af den politiske aftale, men Retspolitisk Forening må grundlæggende fastholde, at svære sociale problemer uanset deres årsag bør behandles af de sociale myndigheder også, når der foreligger mistanke om kriminalitet begået af unge i aldersgruppen 10-14 år. Det forekommer både dyrt og uforholdsmæssigt at etablere et helt nyt organ, der skal behandle sager, som de sociale myndigheder og domstolene indtil nu har håndteret. Udgifterne til det nye Ungdomskriminalitetsnævn kunne formentlig med væsentlig større nyttevirkning anvendes til en styrkelse af kommunernes indsats ved behandlingen af underretninger efter lov om social service kap. 27.

I betragtning af den forholdsvis beskedne målgruppe, lovudkastet tilsigter at nå, bør lovforslaget ikke fremsættes.

København, den 1. oktober 2018

Bjørn Elmquist
Formand

Leif Hermann
bestyrelsesmedlem